

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 40/2018
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίαση της 12^{ης} Μαρτίου 2018

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΥΑ/ΑΤΔΑΔΤΑ/426244/22717/4473/17.10.2017 της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού – Γενικής Διεύθυνσης Υποστήριξης Αθλητισμού – Αυτοτελές Τμήμα Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Τομέα Αθλητισμού.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν, είναι δυνατή η χορήγηση άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή σε υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, προκειμένου να διδάξει στις Σχολές Προπονητών που ιδρύει η Γενική Γραμματεία

Αθλητισμού κατόπιν αιτήματος και με δαπάνη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

Ιστορικό:

1. Στο Αυτοτελές Τμήμα Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Τομέα Αθλητισμού της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού κατατέθηκε, από υπάλληλο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας Π.Ε. Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, αίτηση με την οποία ζητά τη χορήγηση άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή εκτός ωραρίου εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.3528/2007. Ο ως άνω υπάλληλος ζητά την άδεια να διδάξει στις σχολές προπονητών που ιδρύει περιοδικά η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού κατόπιν αιτήματος και με δαπάνη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας.

Νομοθετικό πλαίσιο:

2. Στο άρθρο 136§6 ν.2725/1999 «ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'121), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 78§2 ν.4170/2013 (ΦΕΚ Α'163), ορίζεται ότι:

«6. Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού μπορεί με απόφασή της, κατόπιν αιτήματος και με δαπάνη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας, να ιδρύει περιοδικές σχολές προπονητών. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας κάθε σχολής, των προσόντων των υποψηφίων, του εκπαιδευτικού προσωπικού και κάθε άλλο συναφές θέμα.....Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ελέγχει τα διπλώματα των περιοδικών σχολών προπονητών ως προς τη μονιμότητά τους, δύναται δε να ορίζει ομάδα εργασίας, έργο της οποίας θα είναι η παρακολούθηση της τήρησης των όρων λειτουργίας της σχολής, όπως αυτοί καθορίζονται με την απόφαση λειτουργίας της. Στα μέλη των ομάδων αυτών δεν καταβάλλεται αποζημίωση».

3. Στο άρθρο 31§4 του ίδιου ν.2725/1999 ορίζεται ότι:

«4. Στο Ε.Κ.Α.Ε.Τ. ιδρύεται και λειτουργεί Εθνική Σχολή Προπονητών για όλες τις κατηγορίες προπονητών και για όλους τους κλάδους άθλησης. Η λειτουργία της σχολής πραγματοποιείται ύστερα από γνώμη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας και έχει διάρκεια τουλάχιστον οκτώ (8) μήνες για την κατώτατη κατηγορία. Με κανονισμό του Ε.Κ.Α.Ε.Τ. ρυθμίζονται τα etljara που αφορούν τη λειτουργία και το πρόγραμμα της σχολής αυτής, τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού, τα προσόντα των υποψήφιων προπονητών, το επίπεδο των σπουδών και την κατάταξη των αποφοίτων προπονητών σε κατηγορίες και κάθε άλλο συναφές θέμα».

4. Στα άρθρα 2 κα 31 ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Αποκατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Ν.Π.Δ.Δ.» (ΦΕΚ Α' 26) ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

Άρθρο 2. Έκταση εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

2.....

«Κεφάλαιο Β' Περιορισμοί Υπαλλήλων

Άρθρο 31

Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή

1. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, εφόσον συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας του.

2. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο έργο ή εργασία μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο. Η άδεια στους υπαλλήλους του Δημοσίου χορηγείται από τον οικείο υπουργό.

3.....».

 5. Στο άρθρο 14 του π.δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΦΕΚ Α'191) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 14

Καθήκοντα, περιορισμοί και αστική ευθύνη

1. Οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τα θεμελιώδη καθήκοντα, τους περιορισμούς και την αστική ευθύνη των δημοσίων πολιτικών και διοικητικών υπαλλήλων εφαρμόζονται ανάλογα και για το προσωπικό του Κεφαλαίου αυτού με εξαίρεση τις διατάξεις για την εντοπιότητα.

2.....».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων:

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Με το άρθρο 136§6 ν.2725/1999, όπως αυτό ισχύει δόθηκε η δυνατότητα στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού να ιδρύει κατόπιν αιτήματος και με δαπάνη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας με απόφασή της περιοδικές σχολές προπονητών. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας της κάθε σχολής, των προσόντων των υποψηφίων, του εκπαιδευτικού προσωπικού και κάθε άλλο συναφές θέμα.

7. Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Β' του Υπαλληλικού Κώδικα, οι οποίες εφαρμόζονται και στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 14 π.δ. 410/1988), απαγορεύουν ή θέτουν υπό τον έλεγχο του υπηρεσιακού συμβουλίου συγκεκριμένες δραστηριότητες, η άσκηση των οποίων, κατά την άποψη του νομοθέτη, θα μπορούσε να προκαλέσει στον υπάλληλο σύγκρουση του ιδιωτικού του συμφέροντος με το συμφέρον της υπηρεσίας του. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παρ. 1 και 2 του άρθρου 31 του Υπαλληλικού Κώδικα τίθεται εμμέσως πλην σαφώς ο κανόνας της απαγόρευσης άσκησης από τον υπάλληλο ιδιωτικού έργου ή εργασίας με αμοιβή και ρητά η εξαίρεση, υπό την προϋπόθεση, όμως, της συμβατότητας του εν λόγω έργου ή εργασίας με τα καθήκοντα της θέσης και της μη παρεμπόδισης της ομαλής εκτέλεσης της υπηρεσίας του. Για το λόγο αυτό η άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή εκ μέρους του υπαλλήλου προβλέπεται μόνο κατόπιν σύμφωνης αιτιολογημένης γνώμης του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο ελέγχει τη τήρηση της κατά τα ανωτέρω προϋπόθεσης, χωρίς ωστόσο, ο περιορισμός αυτός να αντίκειται στην

κατά την παρ. 1 του άρθρου 5 και την παρ. 1 του άρθρου 22 του Συντάγματος προστασία της ελευθερίας της εργασίας (ΣτΕ 2225/1986, Γνμδ.Ολ. Διακοπών Ν.Σ.Κ. 436/2012, 382/2008, Α.Ι. Τάχος – Ι.Λ. Συμεωνίδης «Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα», Γ' έκδοση, σελ. 363).

Συγκεκριμένα η ικανοποίηση του αιτήματος του υπαλλήλου για τη χορήγηση σε αυτόν της σχετικής άδειας, απαιτεί, κατ' αρχήν, τη συνδρομή των εξής προϋποθέσεων:

α) Η άδεια να αφορά σε συγκεκριμένο έργο ή εργασία, το οποίο πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς από τον υπάλληλο στην αίτησή του (τόπος, χρόνος, είδος και συνθήκες απασχόλησης), δεδομένου ότι σε περίπτωση αόριστου αιτήματος θα ήταν αδύνατος ο επιβαλλόμενος έλεγχος της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων, με συνέπεια την καταστρατήγηση της διάταξης του άρθρου 31 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα. Ιδιαίτερως τονίζεται ότι στην ως άνω αίτηση πρέπει να γίνεται ρητή και σαφής μνεία του χρόνου έναρξης και λήξης, δηλαδή της διάρκειας του αιτούμενου έργου ή εργασίας, ώστε να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο της συμβατότητας του έργου ή της εργασίας προς τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου ανά τακτά χρονικά διαστήματα ή και μετά την επέλευση οποιασδήποτε υπηρεσιακής μεταβολής π.χ. ανάθεσης στον υπάλληλο νέων καθηκόντων.

β) Το ιδιωτικό έργο ή εργασία πρέπει να συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου, θα πρέπει δηλαδή να συνάδει με το αντικείμενο της αρμοδιότητας που ασκεί, να μην συγκρούεται το ιδιωτικό συμφέρον του υπαλλήλου προς το συμφέρον της υπηρεσίας και, γενικότερα, να μη μειώνει το κύρος της. Επισημαίνεται ότι, αν, από το κατά τα ανωτέρω υποβληθέν αίτημα του υπαλλήλου, προκύπτει η επιδίωξη παροχής ιδιωτικού έργου προς πρόσωπα των οποίων οι ενέργειες υπάγονται στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας του, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει είτε σύγκρουση του ιδιωτικού του συμφέροντος προς τους εξυπηρετούμενους από την υπηρεσία αυτή σκοπού, αλλά και, ευρύτερα, προς οποιονδήποτε άλλο θεμιτό σκοπό που έχει τεθεί προς προστασία του δημοσίου συμφέροντος, είτε και σύγχυση μεταξύ του δημοσίου καθήκοντός του και της κάθε φορά ασκούμενης από τον υπάλληλο ιδιωτικής δραστηριότητας, με εμφανή τον περαιτέρω κίνδυνο να τρωθεί το κύρος της δημόσιας υπηρεσίας,

τότε, το αιτηθέν έργο ή εργασία, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του.

γ) Το κατά τα ανωτέρω, εκτός του νομίμου ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, αιτηθέν από τον υπάλληλο ιδιωτικό έργο ή εργασία να ασκείται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρακωλύει ή επηρεάζει την απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων του και την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας του είτε αμέσως, με την μείωση της προσφερόμενης στην υπηρεσία απόδοσης, είτε εμμέσως, με την ενδεχόμενη κόπωση που μπορεί να επιφέρει η άσκηση του ιδιωτικού έργου ή εργασίας και την συνεπακόλουθη απροθυμία ή παραμέληση άσκησης των κυρίων καθηκόντων του.

Ο έλεγχος της συνδρομής των κατά τα ανωτέρω όρων και προϋποθέσεων εναπόκειται στην ουσιαστική κρίση του εκάστοτε επιλαμβανόμενου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο, προκειμένου να αποφανθεί επί των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, προβαίνει στην αξιολόγησή τους και, κατ' επέκταση, στην αποδοχή τους ή μη, με βάση τα, κατά περίπτωση, τεθέντα ενώπιον του πραγματικά στοιχεία.

Περαιτέρω, όπως έχει δεχθεί το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με την υπ' αριθμ. 436/2012 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας Διακοπών (Α.Ι. Τάχος – Ι.Λ. Συμεωνίδης «Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα», Γ' έκδοση, σελ. 365) ο νομοθέτης, στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 31 του Υπαλληλικού Κώδικα, αναφέρεται στην εν γένει άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή, προκειμένου, στο εννοιολογικό περιεχόμενο της ερμηνευόμενης ρύθμισης, να περιλάβει κάθε εξωυπηρεσιακή επαγγελματική δραστηριότητα του υπαλλήλου, όπως η άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος αυτοτελώς, δηλαδή, χωρίς να τελεί ο υπάλληλος σε σχέση εξάρτησης από εργοδότη.

Απάντηση

8. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομόφωνα, και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι τούτο δεν απαγορεύεται από άλλες διατάξεις, ότι δύναται να χορηγηθεί σε δημόσιους υπαλλήλους άδεια, προκειμένου να ασκήσουν ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, σύμφωνα με τις διατάξεις του 31

του ν.3528/2007, εκτός του ωραρίου εργασίας, αφού προηγηθεί ο έλεγχος της συνδρομής των τασσομένων κατά τα ανωτέρω από το νόμο θετικών και αρνητικών προϋποθέσεων από το υπηρεσιακό συμβούλιο, στην αρμοδιότητα του οποίου εναπόκειται η ουσιαστική κρίση και αξιολόγηση των ενώπιόν του τεθέντων πραγματικών δεδομένων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23-03-2018

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Γεωργάκης

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Konstantinos Georgakakis', written over a horizontal line.